

Димитър Шумналиев
ФЕРОДО

© Димитър Шумналиев, автор, 2009 г.
© Филип Попов, художник, 2009 г.
© Книгоиздателска къща „Труд“, 2009 г.

ISBN 978-954-528-889-0

ФЕРОДО
димитър шумналиев
роман

КНИГОИЗДАТЕЛСКА КЪЩА **tryst**, 2009

*На сър Хърбърт Фруд,
създател на материала
за автомобилни спирачки*

*Времето –
най-масовият убиец
на всички времена!*

Пешо

Инкасатора, яко копеле на служба в енергото, е постоянният съдия на нашето състезание по чекии. Всеки четвъртък в гората под Семинарията двайсет пубера вадят pistolетите. Двайсет пишки в дясната ръка. Старт!

Боби винаги ни разкатава майките, винаги празни дулото пръв, още на втората минута след старта. Аз го докарвам кога пети, кога осми, в зависимост дали предния ден вкъщи сме яли кебапчета от „Под липите“ или постен боб с джоджен. Само веднъж, в началото на лятото, спечелих първото място. Бях изкльопал един буркан сладко от смокини, краднат от неприкосновените запаси на мащехата ми. Ударих в земята всички копелета, тия деветнайсет момчурляци с насочени към боровете револвери. Победоносните ми викове изплашиха гаргите, славеите и кварталния дори. В ония времена за всяка махала си имаше отговорник от МВР. Офицер. С чанта. С приемна. Със зорки очи и силен слух.

Та влиза в гората Кварталния и ни намира директно. Откъде знаеше къде ни е леговището, така и не разбрахме.

Вика:

– К’во крещите бе? К’во праите тука?

Слава на бога – оръжията са в кобурите, притъмнява, от Летния театър долита песента „Двадесет и четири хиляди целувки“ в изпълнение на Димитър Йосифов. Квар-

талния оглежда съмнителната обстановка. Останало без доказателства, подозрението се измита от лицето му. Върти се и хъмка.

– Комсомолците ходят на бригади – казва на топлия въздух. – Вие тука с к'во се занимавате?

Инкасатора, блед като трамваен билет:

– Това тука, другарю квартален, е школа за предказармена подготовка. Учим се да бием врага.

Хъмкайки, милицифайката си отнесе пагоните към приемната, към улица „Вишнева“, в клуба на Отечествения фронт. Веднъж месечно сътруднички на ОФ идваха вкъщи да събират членския внос. Бяха толкова скапани, космати и трътлести, че два дни подир появата им няха сили да участвам в състезанието.

За да има ясни правила за всички, Инкасатора повели да работим само с дясната ръка и да тръгваме от изходно положение, тоест от онова състояние, при което пистолетите още нямат дула, приличат на панделките на хубавицата Калина, тази повелителка на сънищата ни и най-вече на щръкналите до болка разбуждания. Инкасатора даваше около три минути за пристъпване към старта. Време, достатъчно дулата да придобият състезателна форма.

Тогава, в четвъртък привечер, когато гората ухае на дива папрат, хората по алеята долавят миризма на мандра – нашето младо мляко, което под диригентството на Инкасатора плъзва по тревички и папрати като бели гъсеници: живата, още топла връв, която късаме от детството си. Така възприемахме чекиите: като начин на възмъжаване. Да си праснеш една ръкохватка, казваше Инкасатора, значи с две крачки да се доближиш до циците на Калина.

Ние сме седми клас, а Калина – единайсети, тя е птичката на махала Лозенец, а Лозенец е районът около Радиото, Семинарията, Погребите – мащабният терен на нашето съзряване. Калина има навита на масури коса, която

подскача по циците ѝ като шейна-кормилачка. Бяла кожа без нито една бенка. Лице с няколко постоянно сменящи се изражения, готово да възкликне на хитра шега, на мъжки поглед, на гладна тъга. Беше бедна като нас, та хранеше лицето си с всички залци на полутоновете. Познаващите скромността на битието имат повече рецептори за изненади, защото тръгват от старта.

За да ни насърчава, Инкасатора си измисля, че точно в четвъртък подир залез слънце абитуриентката Калина води съученичките си към стадиона за възмъжаване, ето, нали ги чувате как пристъпват, как нализват от алеята към нашите борове, как приклякват, нали виждате черните им престилки, ей там, вика Инкасатора, тихо да не ги притесним, правете се, че не ги забелязвате, че не виждате как просветват и белите им гащички.

Това така въодушевява спортистите, че винаги когато имаме публика от таки, провеждаме и втори тур. Той е толкова по-дълъг, колкото изумлението на публиката го предполага – по време на втория тур ние на практика не се състезаваме, ние правим модно дефиле. Всеки си представя оръжието като на конкурс. Всеки се ежи с конструкцията си, със системата за смазване и стрелба. На другия ден в училище само по погледите на абитуриентките разбираме, че Боби не е единственият победител. В погледа на Калина виждам понякога такава висока класация, че не мога да заспя. Мога да заспя само ако извадя модния атрибут и го уморя от дефилета.

През лятото, уви, публиката орediaваше, състезателите униваха. Онзи спортен хъс се превръщаше в нещо рутинно и Инкасатора с въздишка уточняваше, че скоро няма да станем мъже. Разстоянието между един чекиджия и един мъж е една пичка, казваше Инкасатора. Ако в публиката забележите ваши съученички, разкарвайте ги. Седмокласничките са скучни, защото се удивляват. Друга работа са

каките, рагаци. Абитуриентките не идват на стадиона, за да се изненадват, даже не идват от любопитство. Те идват, за да сравняват. Така да се каже, вие им трупате критерии.

В една вечер в края на петдесетте Инкасатора каза: С тия ваши занимания, рагаци, вие не само възмъжавате. Вие се борите срещу режима. Възприемайте чекията като социален протест. Всяка чекия – пирон в системата!

Ученичките се разлетяваха през лятото към елитните курорти. Нашите момичета разнасяха бухналите си поли из Варна, Боровец, Момин проход. Тия все още запазени градски територии, които селяните тепърва щяха да превземат.

Лозенец бе последният квартал на столицата, завладян от пришълците. Ние нямахме роднини по дерета и паланки, нямахме сланина за зимата, забучен в пясък праз. Ние имахме домашна вишновка, бяло сладко и сладолед във вафлени фунийки.

През лятото на колелото на трамвай номер две, площад „Йорданка Николова“, пристигахме дървената количка със сладоледа на фунийки. Бял или розов – четири стотинки. Идваше и стрелбището, една избеляла палатка с въздушна пушка, за която чакахме на опашка, и десет, наредени на пирамида кофички, които трябваше да се съборят с три топки. Понякога така се съсредоточавахме, че печелехме снимки на Бриджит Бардо и Милен Демонжо. Черно-бели фотографии с размер на цигарена кутия, които заместваха в четвъртък привечер публиката в гората под Семинарията. Вярно, бяха толкова красиви, че състезателите бързо достигаха до стартовата треска, ала липсваше тръпката на тайното, взаимно договорено присъствие, липсваше съучастието, което Инкасатора определяше като естествения растеж на нацията. Вашите отрудени ръце, казваше той, е време да опознаят женското тяло, най-напред циците, защото циците, усмихваше се

той, са по-простите възвишения. Преходът от пионерската организация към Комсомола.

Инкасатора приглаждаше алаброса и потъваше в мечтание. Усещахме миризмата на дивата папрат, на боровата смола, на жълдите, напъпващи в черупките си. В такива вечери състезанията се отлагаха, скривахме по джобовете и Бриджит Бардо, и Милен Демонжо, защото всички дишахме миризмата на Калина. Нейното отсъствие ни омаломощаваше като след десет финала.

Тя пак е в Момин проход, съобщавахме ние, а Инкасатора отново въздишаше. Момин проход е велик курорт, момчета. Влезе ли веднъж в него, човек цял живот си остава вътре. Момин проход. Какво име!

През лятото Инкасатора говореше повече. Брояхме дните до началото на учебната година, когато най-важната публика на света отново ще се събере на стадиона в гората под Семинарията, а Инкасатора ни зареждаше с ток. Разказваше ни истории за девойки и дами, правеше това уточнение, защото девойките бяха красивите девственници, които той превръщаше в жени. Като ги докарваше до това състояние, въображението му достигаше такива мръснишки висини, че ние пребледнявахме. В сравнение с тия разкази нашите състезания приличаха на пионерски сбор. На беседа за ролята на Комсомола като резерв на Партията.

Разказите на Инкасатора бяха първите критични публикации в нашето съзнание. Нарочно или не, той ни подготвяше за дисидентското поприще. Ние, неговите ученици, бяхме лошият резерв на Партията, понеже треньорът ни зареди с фантазия.

Сарасате, викахме му така, щото беше факир на цигулката, ще побутне Инкасатора в тия премалели вечери, и ще каже: Тръгвам си, час по-скоро да изсвирия тая история.

И тогава над Лозенец се понасяше музиката на нашите мечтания, тя се вмъкваше в сърцата ни и в гората към Летния театър, към Семинарията, която си беше Дворец на пионерите, към нашето скрито от борове леговище. После я виждахме на покрива на малкото трамвайче: свети в лирата и пуска искри. Да бе, тази музика пътуваше из гората, както пътуваше въображението ни – този премалял кондуктор, който не смогва да продаде поне един билет, понеже във въображението всички са гратисчи. Да сте видели някой да плаща, че се качва на фантазиите си?

Нашето голямо удоволствие бе да се метнем на гърба на малкото трамвайче и така, пулейки се на кондуктора, да стигнем до Двореца на пионерите. Дебнехме машината на завоя, след който двете релси се вмъкват в гората, после нагоре, нагоре до спирка „Вишнева“, където се разбягвахме, за да не ни гепи онзи с фуражката. На ухото до Двореца на пионерите ватманът удряше камбаната, вадеше лъскавата месингова дръжка, за да отиде в задната кабина, която ставаше предна. После нагласяше лирата в обратна посока и тъй, щастливи, надхитрили правилата, поемахме надолу към „Йорданка Николова“. Мятането на малкото трамвайче ни изпълваше с онзи трепет, който съпътства първото прегрешение. Сякаш го обладавахме.

По-късно се разгърна битката за него, за малкия му красив живот, застрашен от идеята трамвайната линия да се удвои, да стигне Кръста, вече задръстен от блоковете за пришълците от села и паланки. Епична битка против проекта, който посече любимите ни борове, отмести алеята за влюбени, остърга музиката на гората и импресиите на Сарасате. Тайна нощна битка против багерите, под които заложихме и краднат от Погребите динамит. Ала това е друга история, следващ етап. В началото винаги са чикиите, каките и някой като Инкасатора, който не ти взима пари за изразходвания ток.